

Vetenskapligt namn: *Phedimus spurius*

Namnets betydelse: *Spurium* betyder falsk.

KAUKASISKT FETBLAD

Phedimus spurius

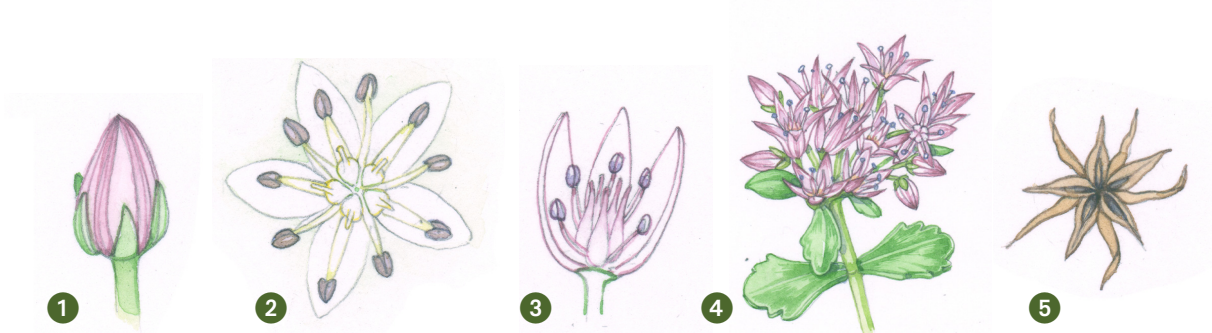
Kaukasiskt fetblad är en flerårig sedumväxt som snabbt täcker stora områden med ett tätt, sammanvävt bestånd. Växten är liten och mycket uppskattad av insekter. Den tål salta vindar, stark sol och kan bilda fasta mattor på soliga platser, som längs med kusterna. I trädgården används växten flitigt som stenspartiväxt och till sedumtak. Det finns flera olika namnsorter med blomfärger från vitt till purpurrött.

Ursprung

Som namnet antyder härstammar kaukasiskt fetblad från Kaukasien, där den växer på skuggiga och näringsrika bergväggar. Växten finns i stora delar av Sverige. Första noteringar om förvildade exemplar i naturen gjordes redan 1870 i Skåne och Småland. Växten är hårdig i hela landet. Ursprungligen har kaukasiskt fetblad ljusrosa blommor, men hos odlade sorter kan de även vara vita eller mörkröda. Fjärilar, bin och humlor tycker mycket om den.

Så känner du igen kaukasiskt fetblad

Kaukasiskt fetblad är mycket vanlig i våra svenska trädgårdar. Den blir 7–15 centimeter hög. Stjälken växer längs med marken och slår rötter. De blombärande stjälkarna växer mer upprätt. Blomman är oftast rosa (sällan vit) och är 1–1,5 centimeter bred. Blomman har fem kronblad och fem foderblad. Blomställningen är gles och växer i ett flockliknande knippe och den blommar från maj till juni. Bladen på stjälken sitter motsatta och har en oval platt form med en avsmalnade bas och inger ett köttigt intryck. Bladspetsen är naggtandad.

1. Blomman är oftast rosa och har fem kronblad och fem foderblad. 2. Finns även som vit, *Sedum spurium album*.
 3. Varje frukt består av fem frön. Bladen är ovala med en avsmalnad bas och kan variera något i form.
 4. Bladspetsen är naggtandad. 5. Fröhuset sett från ovan. Finns även som purpurfärgad, *Sedum spurium purpureum*

Nationslistad

Kaukasiskt fetblad är ej listad på Sveriges förteckning över invasiva främmande arter. Men eftersom växten är invasiv är det viktigt att du har den under uppsikt och rensar bort plantor som sprider sig utanför din tomt. Om du hittar kaukasiskt fetblad i naturen – rapportera in det till Artportalen via www.invasivaarter.nu

Varför ska den inte finnas i Sverige?

Kaukasiskt fetblad är liten och till synes oskyldig, men den är på väg att breda ut sig allt mer, särskilt på klippor längs våra kuster. Den sprider sig snabbt på strandklippor, stenar och öppen mark och kan utgöra ett allvarligt hot på kalkrika stenområden där det finns känsliga arter.

Effekter på den biologiska mångfalden

Kaukasiskt fetblad breder lätt ut sig i stora täta mattor i redan känsliga biotoper som i den svenska skärgården. Den sprider sig med hjälp av frön och växtskott som i sin tur sprids med hjälp av vatten, både havsvatten och färskvatten. De täta bestånden omöjliggör för andra arter att slå rot. Eftersom de inte vissnar under året skuggar de även etableringen av andra växters frön.

Effekter på samhället

Som alla invasiva främmande arter kan det vara kostsamt för samhället att bekämpa och därefter återställa naturen.

Effekter i din trädgård

Precis som i naturen kan kaukasiskt fetblad breda ut sig i din trädgård.

Effekter på din hälsa

Inga effekter finns noterade.

Så här utrotar du växten

Kaukasiskt fetblad bekämpas enklast genom att rensa bort den. Håll därefter växtplatsen och dess närhet under uppsikt eftersom missade växtdelar och frön lätt kan etablera sig.

Hantering av växtmaterial

Var försiktig vid hantering av växtavfall och jordmassor då de kan innehålla frön. Allt växtmaterial ska läggas i en hel sopsäck, som sedan sluts ordentligt och körs till den kommunala återvinningscentralen. Kontrollera först om den tar emot växtmaterial med invasiva växter. Alla gör inte det. Väl på anläggningen, ta reda på var växtmaterialet ska läggas. En del återvinningscentraler har specialcontainer enkom för farligt växtmaterial, annars ska det läggas i en behållare för brännbart material. Det ska absolut ej sorteras som växtavfall.

Kemisk bekämpning

Kaukasiskt fetblad ska ej bekämpas med kemiska bekämpningsmedel.

Misstas för kaukasiskt fetblad

När växten inte blommar kan den lätt förväxlas med den gulblommiga arten sibiriskt fetblad, *Phedimus hybridus* som också räknas som invasiv. Sibiriskt fetblad har vanligen blad som är sågtandade i yttre halvan.

Förslag på ersättningsväxter

Många av de växter som har förbjudits har goda egenskaper sett från ett trädgårdsperspektiv. De är frodiga, lockar insekter, täcker väl, har rätt färg eller andra egenskaper som gör det svårt att ta bort dem från trädgården. För att göra det lättare att ta bort dem ger vi förslag på växter med liknade egenskaper men som är inte är invasiva eller utgör ett hot mot den biologiska mångfalden.

- Brun taggpimpinell, *Acaena microphylla*
- Gul fetknopp, *Sedum acre*
- Kalifornisk fetknopp, *Sedum spathulifolium*
- Kamtjatka-fetblad, *Phedimus kamtschaticus*
- Kryptimjan, *Thymus caespititius*
- Mongoliskt fetblad, *Hylotelephium ewersii*
- Penningblad, *Lysimachia nummularia*
- Rosettwaldsteinia, *Waldsteinia geoides*
- Stor fetknopp, *Sedum rupestre*

Fakta om kaukasiskt fetblad

- Sprider sig fort med hjälp sina frön och rotskott.
- Kan bilda stora bestånd om den får fäste.
- Kontakt med växten kan orsaka slemhinne- och hudbesvär.

Nordiska
ministerrådet

DET NORSKE
HAGESELSKAP

FOR 1000
FRITIDSODLINGENS RIKSORGANISATION
www.for.se

HAVESELKABET